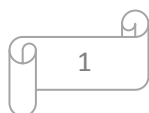
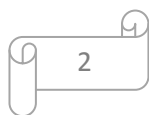

Tutanchamon

Velké pátrání po faraonech

© Kateřina Konrádová
26. 9. 2013

Egypt dnes

Egypt je dnes arabská republika v severovýchodní Africe, ležící na řece Nil. Hlavním městem je Káhira. Na západě hraničí s Libyí, na jihu se Súdánem, na severovýchodě s Izraelem a omývá ho Středozemní a Rudé moře. Egypt je dnes jednou z nejlidnatějších zemí Afriky. Většina jeho obyvatel žije poblíž řeky Nil. Na většině území Egypta je poušť Sahara, která je jen zřídka obydlená.

Nejnámějšími městy jsou například Luxor, Káhira a Alexandrie.

Howard Carter (1873 – 1939)

Narozen roku 1873 jako nejmladší z jedenácti dětí do selské velkorodiny v Norfolkku. Jeho otec byl velmi úspěšný umělec (zaměřoval se na portréty zvířat). Malý Howard talent na kreslení zdědil po otci a díky němu v 17 letech získal místo v rodině Tyssen-Amhurstových. Tato rodina vlastnila velmi obsáhlou sbírku egyptských nálezů. Díky této rodině se o Egypt a archeologii začal zajímat.

Roku 1891 se poprvé dostal do Egypta, který ho okamžitě okouzlil. Archeologie v Egyptě v této době prožívala rozkvět a Angličan William Flinders Petrie (1853 – 1942) se stal Carterovým vzorem a učitelem. Carter se u něj učil 8 let a poté 1. ledna 1900 nastoupil na místo inspektora památek Horního Egypta se sídlem v Luxoru. Luxor leží na východním břehu Nilu a Údolí králů přímo naproti na západním břehu.

Roku 1902 Theodor Davis dostal licenci, která mu umožňovala vykopávky v Údolí králů, ale jen pod „vládním dozorem“, kterým byl právě Howard Carter. V této době byl Howard Carter velmi často v Anglii, ale vždy na archeologickou sezónu se do Egypta vracel. Pod jeho vedením byly objeveny hroby Tutmose I. a IV. a sarkofág královny Hatšepsovet. Bohužel všechny byly prázdné a zpustošené. Díky těmto nálezům se Howard Carter stával známou osobou, ale kvůli opilým francouzským turistům, na které poslal hlídače, odstoupil ze své funkce a živil se jako malíř.

George Edward Stanhope Molyneux Herbert, Lord Porchester, pátý Earl z Carnarvonu (1866 – 1923)

Zkráceně Lord Carnarvon, vedl život aristokratického playboye, ve 29 letech se oženil a měl dvě děti.

Pro nás je důležitý od léta roku 1903, kdy se ve svém voze vyboural a při nehodě si pohmoždil hrudní koš. Tato nehoda ovlivnila celý jeho další život. Od autonehody měl velké problémy s dýcháním a s plícemi. Na radu a doporučení svého doktora na zimu odjížděl do Egypta.

V této zemi ho okouzila archeologie, a tak se snažil získat licenci k vykopávkám. Licenci dostal roku 1906 a na doporučení si vzal k ruce Howarda Cartera. Přestože byli každý z jiné společenské vrstvy,

oba si padli do oka a vyvinulo se mezi nimi přátelství. Na začátku svých archeologických prací dostali velice špatné místo, kde nálezy byly jen mizivé.

Jejich spolupráce málem skončila roku 1909, kdy měl Lord Carnarvon druhou autonehodu a musel strávit týden v nemocnici.

Lord Carnarvon zemřel 6. dubna roku 1923 v Káhiře, přesně 5 měsíců poté, co obdržel telegram od Howarda Cartera o nálezu hrobu, na své podlomené zdraví z první autonehody a na nemoc, kterou chytil od infikovaného hmyzu.

Hledaný faraon je nalezen

Tutanchemon je nástupcem Amenhotepa IV. a jeho manželky Nefertiti. Amenhotep IV. v Egyptě způsobí veliký převrat, když za jediného boha prohlásí Atona, a svrhne tak všechny ostatní bohy. Nechává vybudovat nové hlavní město Achetaton. Sám se nechává přejmenovat na Achnatona. Amenhotep a jeho žena Nefertiti měli šest dcer. Amenhotep umírá v 17. roce své vlády. Po jeho smrti na trůn nastupuje Tut-anchaton.

Tutanchemon

Tut-anchaton nastupuje na trůn v sedmi letech. Téměř ihned po svém nástupu obnovuje všechna stará božstva, svrhává Atona a s celým dvorem se vrací zpět do Vesetu. Mění si jméno na Tutanchemona a bere si za manželku dceru Amenhotepa IV. Za Tutanchemona vládl jeho vícekrálové a rádcí. Tento mladý faraon zemřel ještě před dosažením svých dvacátých narozenin. Nejspíše zemřel v 17 letech. Se svou manželkou měl dvě děti, první dcera zemřela těsně po narození a druhé dítě jeho žena potratila těsně před porodem. Malé mumie jeho dětí se našly v blízkosti jeho sarkofágu. Tento mladý faraon byl pro Egypt téměř bezvýznamný, ale pro Howarda Cartera a jeho kolegy nedocenitelný.

Theodor Davis objevil hned 3 nálezy, které rozhodly o tom, kde by mohla být Tutanchemonova hrobka.

Nález 1. : Modrý pohár používaný při pohřbívání, který na sobě nesl kartuši s Tutanchemonovým jménem.

Nález 2. : Zbytky smuteční hostiny a odpad, který zbyl z obvazování mumie.

Nález 3. : Hrob s mumií mladého muže, jehož identita není dodnes známá. Tento hrob dnes nese název KV 55.

Po těchto nálezech Theodor Davis roku 1914 ukončil hledání hrodek a odevzdal svou licenci. Howard Carter a Lord Carnarvon se chopili příležitosti a dostali licenci na místa, kde dříve kopal Theodor Davis. Výkopové práce museli přerušit kvůli 1. světové válce.

Po válce si dcera Lorda Carnarvona Lady Evelin, tehdy osmnáctiletá dívka, začala neškodný flirt s Howardem Carterem. Tím se drasticky zhoršily vztahy mezi ním a Lordem Carnarvonem. Od této doby jejich vztah zahrnoval jen práci.

Roku 1922 Lord Carnarvon zastavil práce, neboť si myslel, že zde už nic nenajdou. Howard Carter proto pracoval na své náklady a Lord Carnarvon si ponechal licenci k vykopávkám.

Krátký deník

3. listopadu 1922 - Howard Carter nechává strhnout staré stavební hutě a odklidit jejich zbytky.

4. listopadu 1922 – v hloubce jednoho metru nachází první stupeň schodiště.

5. listopadu – na konci schodiště nalezeny dveře s vylomeným rohem, ale jsou stále zapečetěné. Cartera přepadá myšlenka, že zde byli vykradači, ale chodba za dveřmi je plná suti a téměř netknutá.

6. listopadu 1922 – Howard Carter posílá Lordu Carnarvonovi vzkaz se slovy „Konečně jsem v údolí učinil báječný objev. Velkolepý hrob s neporušenými pečetěmi. Až do vašeho příjezdu bude vše zase zasypáno. Blahopřeji.“

23. listopadu 1922 – Lord Carnarvon s chotí a dcerou přijíždějí do Luxoru.

24. listopadu 1922 – Howard Carter opět odkrývá schody a společně s Lordem Carnarvonem otevírají první dveře a odklízí suť.

26. listopadu 1922 – kopáči se dostávají k druhým dveřím, udělá se do nich díra a Carter nahlédne do místnosti, později nazývané Předsíně.

27. listopadu 1922 – otevření dveří do Předsíně a nalezena první část pohřební výbavy. Sem se vykradači dostali a tuto místnost zpusťovali.

30. listopadu 1922 – novináři z celého světa zaplavili Údolí králů jako lavina a Howard Carter hrob před veřejností uzavřel.

Únor roku 1923 – Carter a Lord Carnarvon odstraňují zeď k pohřební komoře a ocitají se před sarkofágem.

Říjen 1925 – Howard Carter poprvé spatřuje tvář mladého Tutmose. Lord Carnarvon už ale nežije.

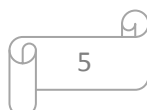
Hrobka

Vstup

16 schodů vytesaných do skály. Vedly k zapečetěným dveřím, za dveřmi byla zasypaná chodba. Po odklizení suti se na konci chodby našli druhé dveře. Za nimi se nacházela Předsíň.

Předsíň

Největší místnost hrobky. Částečně ji poničili vykradači hrobek. Vykradači si odnesli malé předměty, velké zde zůstaly. Na zadní stěně této místnosti byly další dveře.

Boční komora

I tato místnost byla zpusťošena vykřadači. Vše zde bylo přeházeno.

Pohřební komora

Dveře do této komory vedly z Předsíně. Vykřadači se sem nedostali. Možná ji nenašli a možná už neměli čas. V této komoře byl samotný sarkofág.

Pokladnice

Navazuje na pohřební komoru. Ani sem se vykřadači nedostali.

Faraonova kletba

O faraonově kletbě se začalo mluvit v roce 1923. Tehdy Marie Corelliová v dopise pro New York Time napsala, že vlastní zlomek egyptského rukopisu s textem „Smrt na křídlech se snese na toho, kdo vstoupí do faraonova hrobu.“ Tato žena však nikdy neexistovala, to si jen nejoblíbenější vypravěčka fantaskních povídek té doby změnila jméno. Dokument, o kterém se ve svém dopise zmiňuje, nikdy nikdo neviděl. Přesto ale Howardu Carterovi a Lordu Carnarvonovi prorokuje blízkou smrt. Lavinu dalších fantaskních historek způsobila smrt Lorda Carnarvona. Lord Carnarvon byl přes měsíc upoután na lůžku a těsně před smrtí se s Howardem Carterem usmířil.

„Tutmánie“

Krátce po objevení hrobu Howardem Carterem se na téma faraon Tutanchamon vrhl nejen světový tisk, ale téměř celý svět. Egyptem najednou ožilo úplně všechno, móda, architektura, design aut, vybavení domácností „ala farao“ a v neposlední řadě i davy lidí hrnoucích se do Egypta.

Tutanchamonovu masku jsme tehdy mohli vidět téměř na všem, od dámských kabelek až po šaty britské královny Lady Elisabeth Bowesové-Lyonové.

Test:

1. Ve kterém roce se Howard Carter a Lord Carnarvon staly nejznámějšími muži své doby?

- a) 1920
- b) 1922
- c) 1932

2. Kolik měl Howard Carter sourozenců?

- a) 10
- b) 11
- c) žádné

3. Kdo byl učitelem a vzorem Howarda Cartera?

- a) Lord Carnarvon
- b) William Flinders Petrie
- c) Theodor Davis

4. Kolik měl celkově Lord Carnarvon autonehod?

- a) jednu
- b) žádnou
- c) dvě

5. Jaký hrob objevil Theodor Davis?

- a) KV 55
- b) KV 50
- c) KV 35

6. Kolik měsíců po obdržení dopisu od Howarda Cartera Lord Carnarvon umírá?

- a) 4 měsíce
- b) 5 měsíců
- c) za rok

Odpovědi: 1B, 2A, 3B, 4C, 5A, 6B

Zdroje:

Knihy:

BANKL, Hans. *Příhody soudního patologa 3*. první. Praha: Ikar, 2007. ISBN 978-80-249-0831-1.

Živá historie. první. Brno, 2008.

Internet:

Egypt. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-
, 31.8.2013 [cit. 2013-09-25]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Egypt>